

Fig.1: Visne skud og blade på amerikansk blåbær inficeret med blåbærkræftsvamp (A). Svampens sorte frugtlegerer (B). Kilde: <https://gd.eppo.int>

Fig. 2: Symptomer på blomsterklaser og skud af storfrugtet blåbær. Kilde: Annemiek Schilder, Michigan State Univ.

Hold øje med Blåbærkræft – *Diaporthe vaccinii*

December
2022

Blåbærkræft er en plantesygdom, der skyldes infektion med svampen *Diaporthe vaccinii*. Svampen inficerer arter af planteslægten *Vaccinium* (Bølle). Den kan bl.a. ramme dyrkningen af den amerikanske art storfrugtet blåbær.

Svampen er reguleret i EU (RNQP: Reguleret ikke-karantæneskadegører) og må ikke forekomme på planter af *Vaccinium* til plantning.

Symptomer på infektion

Blåbærkræft kan fremkalde symptomer på både knopper, blomster, blade, skud, stamme og bær. Infektionen begynder på årsskuddene, som visner i løbet af få dage. Svampen spredt sig ned i grenene, og hele planten kan efterhånden visne i løbet af nogle uger. Omkring blomsterknopperne kan der opstå dødt væv. Bladene kan få misfarvede pletter på op til 1 cm.

Der udvikles lange, smalle kræftsår på stamme og ældre skud. De er dog ikke altid umiddelbart synlige, da de er dækket af bark.

På de angrebne kviste, stammer og blade ses i august-oktober små sorte prikker, der er svampens frugtlegerer (Fig.1B).

Skærer man mere end to år gamle grene over, vil en mørkebrun misfarvning af ledningsvævet afsløre, at planten er inficeret.

Bær udviser først symptomer på angreb, når de er ved at blive modne. Blåbær bliver rødbrune, bløde og sprukne. Symptomerne kan forveksles med infektion af andre svampe, der ikke er reguleret i EU. En sikker bestemmelse kræver analyse og mikroskopi på laboratorium.

Fig. 3: Bladpletter og misfarvning af ledningsvæv som følge af infektion med blåbærkræft. Kilder: A.Schilder, Michigan State University (tv), OSU Plant Clinic (th).

Hvordan inficerer svampen?

Infektionen sker med sporer, der spredes fra frugtlegemer med regn eller vanding. Sporespredningen sker i perioden fra knopbrydning til blomstring. Svampen inficerer i toppen af planten, formentlig gennem blomsterknopperne. Der kan også ske infektion gennem sår. Blåbærkræftsvampen overvintrer i inficerede grene, evt. i døde plantedele på jorden.

Hvorfor er skadegøreren så alvorlig?

Svampen nedsætter frugtudbyttet og kan slå planterne ihjel. Den har i USA og Canada været årsag til store udbyttetab ved produktion af blåbær og tranebær. Dyrkningen af amerikansk blåbær er stigende i Europa. Det er derfor vigtigt at forhindre, at svampen etablerer sig her.

Hvilke planter angribes af blåbærkræft?

Svampen inficerer udelukkende planter i bøllleslægten, *Vaccinium* sp. De vigtigste værter er amerikansk blåbær (*Vaccinium corymbosum*), rabbiteye blåbær (*V. ashei*), storfrugtet tranebær (*V. macrocarpon*) og almindelig tranebær (*V. oxycoccos*).

Alle sorter af amerikansk blåbær af highbush-typen (*V. corymbosum*) synes at være modtagelige for svampen, dog med sortsforskelle. Den amerikanske lav blåbær, *V. angustifolium*, og alm. blåbær, *V. myrtillus*, synes derimod ikke at blive inficeret.

Hvor findes blåbærkræft-svampen?

D. vaccinii er udbredt i tempererede områder af Nordamerika og Canada. Den er herfra blevet indslæbt til Chile, og den er også konstateret i Kina. I Europa er den indtil videre kun etableret i dele af Letland. Den har tidligere været konstateret i England og Skotland.

Den er yderligere fundet i Polen, Litauen, Rumænien, Nederlandene og Tyskland – i alle tilfælde i forbindelse med import af blåbærplanter fra USA.

Hvordan spredes svampen?

Spredning med sporer sker kun over korte afstande. Over større afstande spredes svampen med formeringsmateriale og planter til plantning. Den primære spredningsvej til Europa har da også været import af inficerede planter fra Nordamerika.

Hvad kan du gøre?

- Hold øje med symptomer på buske af amerikansk blåbær og andre værtplanter.
- Vær sikker på, at det formeringsmateriale, der anvendes, er certificeret frit for sygdomme

Hvad gør Landbrugsstyrelsen?

Landbrugsstyrelsen undersøger for forekomst af karantæneskadegørere, heriblandt blåbærkræftsvampen *Diaporthe vaccinii*. Bliver den fundet i Danmark, iværksætter Landbrugsstyrelsen omgående foranstaltninger, der skal forhindre spredning og udrydde skadegøreren.

Anmeldepligt - hvem skal kontaktes?

Ved fund eller mistanke om forekomst af blåbærkræft har du pligt til at kontakte Landbrugsstyrelsen. Du kan anmelde et evt. fund på www.lbst.dk under "Anmeld fund af skadegørere", eller kontakt:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Planter & Biosikkerhed
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf. 33 95 80 00 | planter&biosikkerhed@lbst.dk

Fig. 4: Tranebær angrebet af blåbærkræft.

Kilde: National Phytosanitary Laboratory (NPL) of SPPS